

ART EN PEDRA

Del 4 d'octubre de 2024
al 2 de febrer de 2025

Exposició

Des de l'antiguitat, la pedra ha estat fonamental en el desenvolupament material i espiritual de la humanitat. Per això, s'ha carregat d'uns valors simbòlics i socials que transcendeixen la seva pròpia materialitat. Però la pedra també té un paper cabdal en l'evolució de l'escultura moderna.

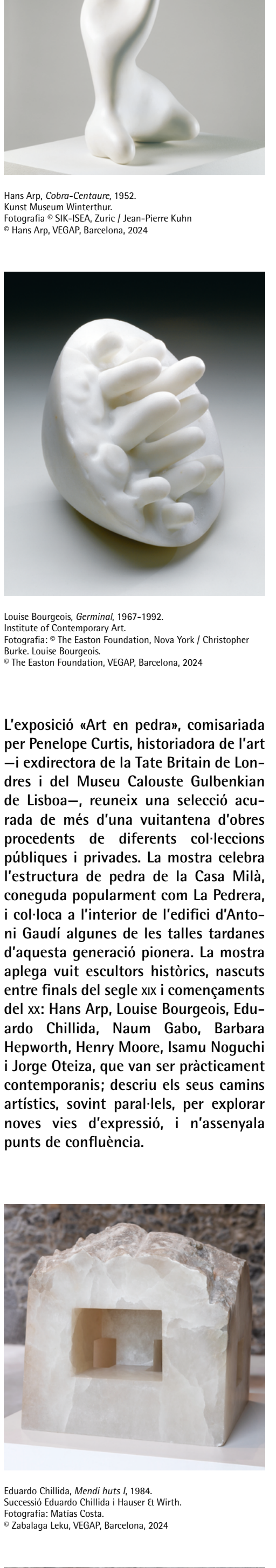
Durant el primer terç del segle xx diversos escultors van tornar a la talla directa en pedra, sense cap intermediari. En lloc de fer models d'argila o de guix, i que després tècnics qualificats creessin l'obra definitiva, van començar a tallar les seves pròpies obres, d'inspiració abstracta, com una nova actitud de modernitat.

Barbara Hepworth, capdavantera de la nova generació que va renovar l'escultura durant la dècada de 1930, va assenyalar:

Un comentari casual d'Ardini, un mestre tallista italià que vaig conèixer allà [a Roma], que deia que «el marbre canvia de color segons les mans que el toquen», em va fer entendre de seguida que el que havia d'aconseguir no era el domini del material, sinó comprensió, gairebé com una mena de persuasió, i, sobretot, més coordinació entre el cap i les mans.

I Henry Moore, amb qui Hepworth mantindrà sempre una bona amistat, de manera que les seves carreres rebran influències mútues, va fer un pas més a l'hora de valorar el treball directe amb els materials:

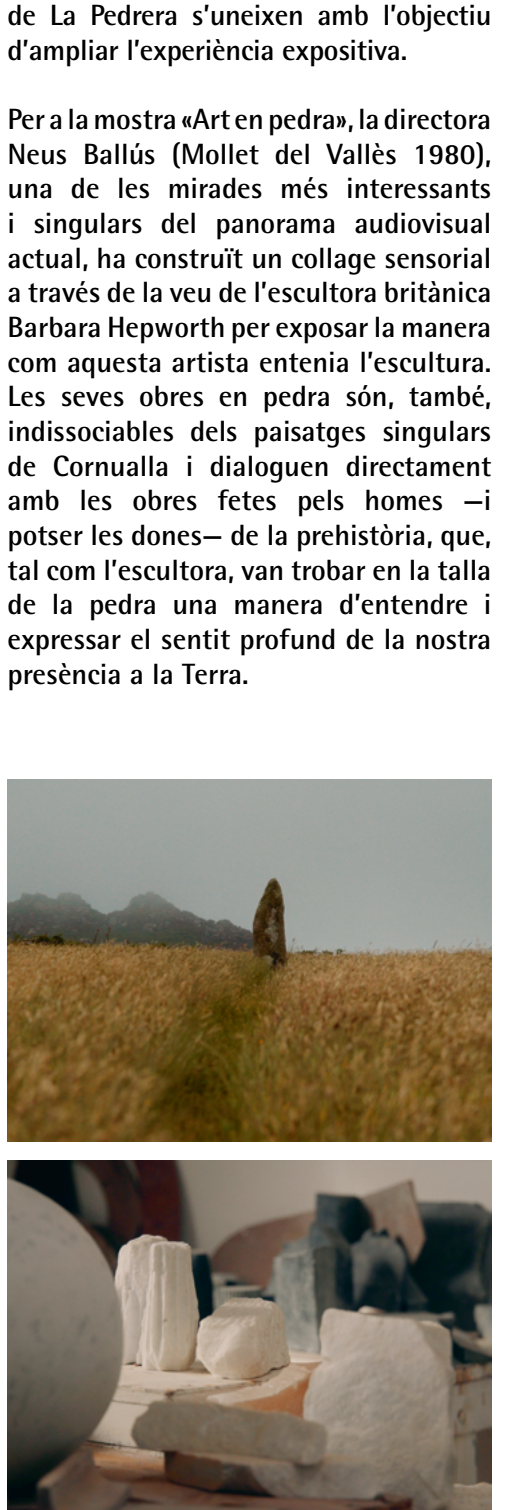
Tot material posseeix les seves pròpies qualitats individuals. Només quan l'escultor el treballa directament, quan estableix una relació activa amb el seu material, el material contribueix a formar una idea.

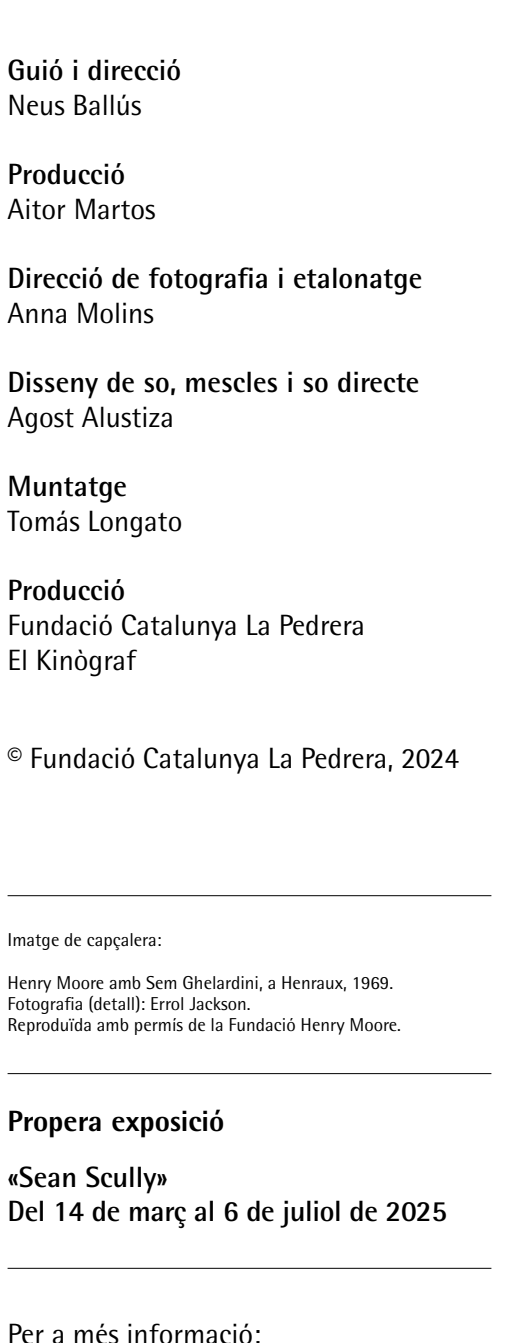
Barbara Hepworth treballant en l'obra *Memorial Sculpture to Duncan MacDonald*, estiu de 1950. Fotografia: Peter Keen

L'artista, que controla ara totes les fases del procés creatiu, valora i coneix de manera profunda el material que fa servir per a la seva creació, ja que ha de desxifrar-ne les potencialitats i extreure'n els significats que atresora. Així, els nous escultors plantegen una concepció diferent de l'objecte escultòric i creen formes noves, abstractes. Una de les característiques més innovadores és que el buit es converteix en un element de composició volumètrica: és un volum invisible, però present en l'estructura escultòrica. Un altre, que els grans projectes monumentals conceben ara l'escultura com un tot espacial i no com un objecte exempt o aïllat; l'obra es treballa com un element inseparable del paisatge.

A finals de la dècada de 1950 i principis de la de 1960 molts d'aquests artistes —Barbara Hepworth i Henry Moore, a Anglaterra; Hans Arp, a Suïssa; Naum Gabo, Isamu Noguchi i Louise Bourgeois, als Estats Units; i Eduardo Chillida i Jorge Oteiza, a Espanya— van tornar a la pedra amb una actitud més flexible. Es van adonar que guanyaven molta llibertat si recorrien també als coneixements tècnics de tallistes professionals, ja que això els permetia triar millor les formes i la varietat de les pedres, sovint, ara més dures.

Hans Arp, *Cobra-Centaure*, 1952.
Kunst Museum Winterthur.
Fotografia © SIK-ISEA, Zuric / Jean-Pierre Kuhn
© Hans Arp, VEGAP, Barcelona, 2024

Louise Bourgeois, *Germinal*, 1967-1992.
Institute of Contemporary Art.
Fotografia: © The Easton Foundation, Nova York / Christopher Burke. Louise Bourgeois.
© The Easton Foundation, VEGAP, Barcelona, 2024

L'exposició «Art en pedra», comisariada per Penelope Curtis, historiadora de l'art —i exdirectora de la Tate Britain de Londres i del Museu Calouste Gulbenkian de Lisboa—, reuneix una selecció acurada de més d'una vuitantena d'obres procedents de diferents col·leccions públiques i privades. La mostra celebra l'estructura de pedra de la Casa Milà, coneguda popularment com La Pedrera, i col·loca a l'interior de l'edifici d'Antoni Gaudí algunes de les talles tardanes d'aquesta generació pionera. La mostra aplega vuit escultors històrics, nascuts entre finals del segle XIX i començaments del XX: Hans Arp, Louise Bourgeois, Eduardo Chillida, Naum Gabo, Barbara Hepworth, Henry Moore, Isamu Noguchi i Jorge Oteiza, que van ser pràcticament contemporanis; descriu els seus camins artístics, sovint paral·lels, per explorar noves vies d'expressió, i n'assenyala punts de confluència.

Eduardo Chillida, *Mendi huts I*, 1984.
Successió Eduardo Chillida i Hauser & Wirth.
Fotografia: Matias Costa.
© Zabalaga Leku, VEGAP, Barcelona, 2024

Anish Kapoor, sense títol (III), 1997.
Gentilesa de l'artista i de la Lisson Gallery.
© Anish Kapoor, VEGAP, Barcelona, 2024

A banda d'aquestes obres abstractes, que entraran en diàleg amb La Pedrera, i de les fotografies que Aglaia Konrad ha fet a les pedreres de Carrara, una secció complementària permet veure que els «pioners» de l'escultura moderna han estimulat la generació següent —Xavier Corberó, Stephen Cox, Luciano Fabro, Barry Flanagan, Cristina Iglesias, Anish Kapoor, Ettore Spalletti i Alison Wilding—, i també que la pedra ha estat inspiració de noves formes conceptuals de treballar.

Audiovisual

La Fundació Catalunya La Pedrera treballa en una línia de projectes audiovisuals de producció pròpia lligats a les exposicions. Aquests documentals són un testimoni enriquidor en què l'art, la creació, la reflexió i el diàleg amb l'arquitectura de La Pedrera s'uneixen amb l'objectiu d'ampliar l'experiència expositiva.

Per a la mostra «Art en pedra», la directora Neus Ballús (Mollet del Vallès 1980), una de les mirades més interessants i singulars del panorama audiovisual actual, ha construït un collage sensorial a través de la veu de l'escultora britànica Barbara Hepworth per exposar la manera com aquesta artista entenia l'escultura. Les seves obres en pedra són, també, indissociables dels paisatges singulars de Cornualla i dialoguen directament amb les obres fetes pels homes —i potser les dones— de la prehistòria, que, tal com l'escultora, van trobar en la talla de la pedra una manera d'entendre i expressar el sentit profund de la nostra presència a la Terra.

Guió i direcció
Neus Ballús

Producció
Aitor Martos

Direcció de fotografia i etalonatge
Anna Molins

Disseny de so, mesclades i so directe
Agost Alustiza

Muntatge
Tomás Longato

Producció
Fundació Catalunya La Pedrera
El Kinògraf

© Fundació Catalunya La Pedrera, 2024

Imatge de capçalera:
Henry Moore amb Sem Ghelardini, a Henraux, 1969.
Fotografia (detall): Errol Jackson.
Reproduïda amb permís de la Fundació Henry Moore.

Propera exposició

«Sean Scully»
Del 14 de març al 6 de juliol de 2025

Per a més informació:
lapedrera.com

Segueix-nos a

@FCLP_Fundacio

#ArtenPedraLaPedrera
artenedra.lapedrera.com

Fundació

Catalunya

La Pedrera

A la Fundació Catalunya La Pedrera tenim un somni: que la cultura sigui el camí cap a un món més humà, on les persones estiguin al centre. Per això creem experiències culturals i positives que siguin una finestra oberta a la creació, per estimular la reflexió i el pensament crític.

Som la Fundació de les persones.